

บันทึก

เรื่อง ย่างทำหมากฝรั่งจัดเป็นอาหารตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ.๒๕๖๒ หรือไม่

กระทรวงสาธารณสุขได้มีหนังสือ ที่ สส.๐๗๐๓/๓๗๑๐ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๓ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาปัญหาข้อกฎหมายว่าย่างทำหมากฝรั่งจัดเป็นอาหารตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ.๒๕๖๒ หรือไม่ โดยมีข้อเท็จจริงว่า มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ.๒๕๖๒ ได้นิยามคำว่า “อาหาร” โดยหมายความว่า ของกินหรือเครื่องค้ำจุนชีวิตได้แก่

(๑) วัตถุทุกชนิดที่คนกิน ต้ม อม หรือนำเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ หรือในรูปลักษณะใด ๆ แต่ไม่รวมถึงยา วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท หรือยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น แล้วแต่กรณี

(๒) วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้หรือใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหาร รวมถึงวัตถุดิบอาหาร สี และเครื่องปรุงแต่งกลิ่นรส

บริษัท แสมเล็ด จำกัด ได้มีหนังสือสอบถามว่าย่างทำหมากฝรั่งจัดเป็นอาหารตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ.๒๕๖๒ หรือไม่ เพราะยางดังกล่าวเป็นยางธรรมชาติ ไม่ละลายเมื่อเคี้ยวแล้วต้องคายทิ้งไป เพียงแต่กลืนน้ำตาลที่ผสมยางลงไปเท่านั้น

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาได้ให้เจ้าหน้าที่พิจารณาเรื่องนี้แล้ว มีความเห็นเป็น ๒ ฝ่ายคือ ฝ่ายหนึ่งเห็นว่า ย่างทำหมากฝรั่งน่าจะจัดเป็นอาหารตามมาตรา ๔ (๒) คือเป็นวัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้ หรือใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหาร (หมากฝรั่ง) แต่อีกฝ่ายหนึ่งมีความเห็นว่า ย่างทำหมากฝรั่งที่นำเข้าไม่ใช่ของกิน เพราะคำว่า “กิน” ตามความหมายในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๓ หมายถึงเคี้ยวกลืน (ของเคี้ยว) กลืน (ของเหลว) ดังนั้นยางที่ทำหมากฝรั่งมิได้เคี้ยวกลืนจึงไม่จัดเป็นของกินตามคำนิยาม “อาหาร” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ.๒๕๖๒แต่อย่างใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว และได้ฟังคำชี้แจงเพิ่มเติมของผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา) แล้วมีความเห็นดังต่อไปนี้

มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ.๒๕๖๒ ได้นิยามคำว่า “อาหาร” ว่า “อาหาร” หมายความว่า ของกินหรือเครื่องค้ำจุนชีวิต ได้แก่

(๑) วัตถุทุกชนิดที่คนกิน ต้ม อม หรือนำเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ หรือในรูปลักษณะใด ๆ แต่ไม่รวมถึงยา วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทหรือยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

(๒) วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้หรือใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหาร รวมถึงวัตถุดิบอาหาร สี และเครื่องปรุงแต่งกลิ่นรส

ยางที่ใช้ประกอบในการทำหมากฝรั่งเมื่อมีสภาพเป็นยางธรรมชาติอยู่ไม่ถือว่าเป็นของกินหรือเครื่องสำอางชีวิต และก็ไม่อาจจัดเป็นวัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้หรือใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหารได้ ในการทำหมากฝรั่ง ยางทำหมากฝรั่งไม่ได้ถูกนำมาผสมกับน้ำตาลแต่น้ำตาลถูกเคลือบรอบ ๆ ยางทำหมากฝรั่ง ซึ่งไม่ได้ถูกกลืนเข้าไปพร้อมกับน้ำตาล เมื่อหมากฝรั่งถูกเคี้ยวจนน้ำตาลละลายก็คายยางนั้นทิ้ง เพราะฉะนั้น ยางทำหมากฝรั่งจึงไม่เป็นอาหารตามเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ถ้าจะจัดยางทำหมากฝรั่งเป็นอาหารตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติอาหาร ฯลฯ แล้ว จะต้องระบุไว้ให้ชัดเจนว่าอาหารหมายความว่าความรวมถึงยางทำหมากฝรั่งด้วย เช่นเดียวกันสีและเครื่องปรุงแต่งกลิ่นรสตามที่ได้ระบุไว้ใน (๒) ของบทนิยาม”อาหาร”ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติอาหาร ฯลฯ

(ลงชื่อ) อมร จันทรสมบูรณ์

(นายอมร จันทรสมบูรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๖๓